

Van: Hugo Bellaart <h.bellaart@raadgooisemeren.nl>
Verzonden: maandag 4 november 2019 12:05
Aan: Jaap-Jan Bakker (j.bakker@regiogv.nl)
CC: griffie@laren.nl; Griffie-Hilversum; griffier@wijdemeren.nl; griffier@weesp.nl; r.devries@blaricum.nl; j.veenstra@huizen.nl; a.degraaf@eemnes.nl; Griffie Gooisemeren
Onderwerp: vragen aan het AB van de Regio GV betreffende afval
Bijlagen: Vragen aan AB Regio_GAD.pdf

Aan het Algemeen Bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek

cc. griffies van deelnemende gemeenten

Geachte leden van het bestuur,

Bijgaand treft u een aantal vragen, mede naar aanleiding van het jaarverslag van de GAD (GAD-meter 2018) over het afvalbeleid, VANG en toekomstig beleid.

Met het oog op de komende buitengewone algemene ledenvergadering van de VNG eind november zou ik willen verzoeken de beantwoording zo mogelijk voor die tijd te leveren en deze ook ter beschikking te stellen aan de andere raden van de deelnemende gemeenten.

De vragen over het afvalbeleid aan de Regio zijn in cc. naar de respectievelijke griffies gestuurd met het verzoek deze ter kennisgeving aan de raadsleden ter beschikking te stellen. Dit mede in verband met het verzoek aan de Regio om een gezamenlijke, beeldvormende bijeenkomst over het afvalbeleid. Graag verneem ik op welke wijze hieraan gehoor kan worden gegeven.

Vriendelijke groet,

Hugo Bellaart
Raadslid VVD, Gooise Meren
06 15045708

Beantwoording is openbaar/~~niet openbaar~~ (doorhalen wat niet van toepassing is).

Naam en fractie:	Hugo Bellaart, VVD
Datum indiening:	1 november 2019
Datum antwoord:	
Onderwerp:	GAD Jaarverslag, VANG en toekomstig beleid

Inleiding

Afgelopen maand hebben wij kennis genomen van het recent uitgekomen GAD-jaarverslag over 2018 (GAD-meter 2018), dat wij terugvonden bij de downloads op de site van de GAD. Het jaarverslag zelf roept een paar vragen op.

Daarnaast staan wij voor de besluitvorming van de Begroting voor 2020 voor Gooise Meren, waarin enkele passages over VANG, de evaluatie en het vervolg. En ook over omvangrijke investeringen. Die passages roepen ook vragen op en zijn mogelijk afkomstig van de Regio G&V.

Tot slot refereren we ook aan het Thema-uur van de GAD op 30 januari jl. waarin werd aangekondigd dat de gemeente betrokken wordt bij de evaluatie van VANG en vervolgplannen.

VANG-BELEID

Vraag 1

In het verlengde van het VANG-beleid worden momenteel ondergrondse containers geplaatst. De investeringen hiervoor zijn aanzienlijk. Ondergrondse containers zijn in de afgelopen tijd negatief in het nieuws geweest vanwege verhoogde kans op vervuiling van afvalstromen (vooral in combinatie met 'Diftar' en/of 'Omgekeerd Inzamelen'). Vervuiling van afvalstromen kan de circulariteit van materialen ernstig verstoren en leiden tot afkeur en minder vergoeding.

Daarnaast is er de ervaring van meer zwerfafval rond de containers, vooral als gekozen is voor een toegangssysteem (pasjes) tot de ondergrondse containers. De gemeente Utrecht schafte om die reden het pasjessysteem recent alweer af.

Wat zijn de investeringen gemoeid met de plaatsing van ondergrondse afvalcontainers 2018, 2019, 2020?
Bent u bekend met de nadelen verbonden aan ondergrondse containers en hoe kijkt de Regio hiertegen aan?

Antwoord

Vraag 2

Op pagina 72 van de Begroting 2020-2023 van Gooise Meren staat vermeld dat het GAD in de laatste fase zit van de transitie VANG en dat op basis van de afgeronde evaluatie VANG 2015-2020 is gestart met de totstandkoming (?) van de regionale visie richting 2025 met een doorkijk naar 2030 (circulaire economie).

Klopt het hier geschetste beeld (aangenomen dat met 'totstandkoming' ontwikkeling wordt bedoeld)?

Zo ja, welke uitgangspunten van gemeenteraden hanteert de Regio of GAD dan bij die ontwikkeling voor de toekomst?
Is er een Regio/GAD analyse beschikbaar van de evaluatie van VANG?

Antwoord

INSPANNING EN KOSTEN

Vraag 3

De GAD beoogt de kwaliteit van afvalstromen te verbeteren. Daartoe worden onder andere afvalcoaches ingezet, campagnes gevoerd en is er Toezicht en Handhaving (8 fte). De kosten voor deze en andere inspanningen zijn voor rekening van de GAD, indirect voor de zeven deelnemende gemeenten. Voor recycling gekwalificeerd afval krijgt een vergoeding vanuit het Afvalfonds Verpakkingen (de verpakkingsindustrie); een vergoeding dus afhankelijk van de geleverde kwaliteit. Maar de VVD heeft bij een recent bezoek aan onze sorteerder Suez in Rotterdam (die 70% van de Nederlandse markt bedient) geleerd dat in werkelijkheid wordt afgerekend op basis van het gemiddelde van alle aanleverende gemeenten (gemiddelde van gekwalificeerd afval), omdat er geen sprake is van 'track-and-trace'. Dat betekent dat 'goed gedrag' van één bepaalde gemeente (of GAD) niet wordt beloond, zoals het geval leek te zijn gelet op de formuleringen over het vergoedingstelsel van het Afvalfonds/Nedvang. Het is bekend dat steden met hoogbouw zeer vervuilde afvalstromen leveren, funest voor de kans op recycling. In de toekomst wordt overigens mogelijk ook niet-recyclebare afval in het PMD toegelaten en vergoed.

Kunt u bovenstaande bevestigen, en zo nodig nader toelichten?

Wat gaan de afvalcoaches doen ten aanzien van die niet-recyclebare materialen in het PMD?

Antwoord:

VERANTWOORDELIJKHEID

Vraag 4

Op pagina 6 van de GAD-meter staat vermeld dat de GAD ook verantwoordelijk is voor beleid. De VVD verkeert in de veronderstelling dat de Regio Gooi & Vechtstreek - namens de zeven deelnemende gemeenten - verantwoordelijk is voor beleid (manier van inzameling, type verwerking, betrouwbaarheid vermarkting en aanbestedingen) en dat de GAD belast is met de uitvoering. En ook dat de Regio Gooi en Vechtstreek verantwoording aflegt over dat beleid met een financiële rapportage en inzicht in de bereikte milieuwinst.

Wat is juist?

Antwoord

OVERHEADKOSTEN

Vraag 5

Op pagina 13 van de GAD-meter staat vermeld dat de indirecte kosten van de GAD €41 bedragen (gemeten per aansluiting, een huishouden) tov €29 voor een vergelijkbare inzamelaar uit dezelfde benchmark klasse als waar de gemeenten van de GAD toe behoren. Het gaat om kosten voor beleid, huisvesting, ICT, HRM, etc.

Die kosten liggen bij de GAD dus maar liefst 42% boven het gemiddelde van de vergelijkbare benchmark klasse.

Hoe is dat te verklaren en welke doelstellingen en maatregelen zijn geformuleerd om de kosten te reduceren?

Antwoord

KOSTEN VOOR PMD EN MILIEUWINST

Vraag 6

De directe kosten voor inzameling en verwerking verschillen significant met enerzijds €158 en €141 per ton voor respectievelijk restafval (grijze bak) en gft (groene bak) en anderzijds maar liefst €562 per ton voor PMD (oranje bak; pagina 19). De totale directe kosten voor fijn restafval zijn €65,76 per aansluiting en voor PMD is dat €18,10. Maar bij fijn restafval (in 2017) gaat het om 47.562 ton en bij PMD om slechts 3.677 ton, een factor 13x minder.

Dat maakt de kosten voor PMD broninzameling op het eerste gezicht al ruim 3,5x zo hoog als voor gewoon fijn restafval. De GAD spendeert dus €7,5 miljoen om 47.562 ton fijn restafval en liefst €2 miljoen om slechts 3.677 ton PMD te verwerken.

Daar past echter een correctie. Want de 31% 'residu' uit PMD (bron Suez, via GAD), die net als restafval direct wordt verbrand, zou bij het restafval gerekend moeten worden, terwijl de 28% 'mix plastics' wordt geëxporteerd naar Duitsland om daar tegen forse betaling bermpaaltjes (e.a. producten) te maken. Paaltjes die er niet zouden zijn als er niet voor betaald zou worden: schijnproducten dus, waarmee méér plastic in het milieu blijft dan nodig en gewenst.

Dan blijft 41% van het PMD over. Gesteld dat de resterende fracties daadwerkelijk voor 100% tot recycling zouden leiden, dan zijn de eigenlijke kosten voor PMD minstens €1360 per ton en daarmee een factor 8,5x maal zo hoog als die voor de inzameling en verwerking van gewoon restafval (€158 per ton). Het alternatief is om PMD in het restafval te laten zitten en bruikbaar afval door nascheiding uit het restafval te halen. Dat is mogelijk niet in het belang van logistieke bedrijven (waaronder de GAD), maar het is wel tot 8,5x goedkoper. De milieueffecten van inzameltransport, op- en overslag, export 700 km over de weg, wassen, shredden, opnieuw sorteren en granuleren laten we voor het gemak even buiten beschouwing.

Herkent u de genoemde getallen en berekening?

Met de wetenschap dat van kunststof afval uit huishoudelijk PMD naar schatting slechts 20% daadwerkelijk tot zinnig gebruik als grondstof voor nieuwe producten leidt, vormt bovenstaande dan geen aanleiding om de praktijk van PMD broninzameling fundamenteel te gaan herzien?

(herziening PMD categorie, herziening wijze van inzamelen, etc.).

Antwoord

VERDIEPING EN INZICHT

Vraag 7

De afvalketen is tamelijk ingewikkeld. De gemeenten hebben tegelijkertijd een wettelijke rol bij afvalinzameling, en bij de huidige ROV, ook een regieverantwoordelijkheid bij de verwerking en het vermarkten.

Er is bovendien sprake van relatief grote betrokkenheid van veel inwoners bij het onderwerp afval en inzameling.

Gelet op de kaderstellende en controlerende rol van de zeven deelnemende gemeenten gezamenlijk, is de Regio / GAD bereid op korte termijn te komen tot een beeldvormend thema-uur voor de woordvoerders (en eventueel fractievoorzitters) van de fracties van de zeven gemeenten gezamenlijk, ook met het oog op de te ontwikkelen visie naar 2025 (vraag 2)?

Zo ja, dan is het verzoek om in ieder geval de volgende onderwerpen te agenderen:

- a) De evaluatie van VANG voor de Regio-gemeenten
- b) De analyse van de evaluatie
- c) (Mogelijke) uitgangspunten voor een regionale visie richting 2025
- d) Het proces om te komen tot nieuw beleid
- e) Vragen, zoals de hierboven gestelde

Antwoord

